

ЛІТЕРАТУРА

1. Осетинський А. Порівняльно-правовий аналіз функцій касаційної інстанції в судових системах країн романо-германської системи права та перспективи розвитку касації в господарському судочинстві України / А. Осетинський // Право України. – 2004. – № 5.
2. Адміністративний процес: Загальна частина (Федеративна Республіка Німеччини, Україна) : наук.-практ. посібник / [Т. Манн, Р. Мельник, В. Бевзенко, А. Комзюк ; пер. та адапт. з нім. Р. Мельника]; за заг. ред. В. Бевзенка. – К.: Алерта, 2013. – 308 с.
3. Закон А.Ю. Экстраординарные способы обжалования в уголовном процессе Франции как функция уголовного правосудия : автореф. дисс. ... канд. юрид. наук. – М., 2011. – 26 с.
4. Карпович Е.В. Аргументационная техника французского Кассационного суда: история и современность / Е.В. Карпович, Н.С. Цыганков // Труды молодых исследователей по сравнительному праву. – 2013. – № 1–2 (16–17).
5. Адміністративна юстиція: європейський досвід та пропозиції для України / авт.-упоряд.: І.Б. Коліушко, Р.О. Куйбіда. – К.: Факт, 2003. – 535 с.
6. Арсенов И.Г. Арбитражный процесс: проблемы кассационного пересмотра / И.Г. Арсенов. – М.: Норма, 2004. – 176 с.
7. Вігье Ж. Адміністративна юстиція / Ж. Вігье ; [пер. з франц. А. Корнійчука]. – К.: Конус-Ю, 2008. – 160 с.
8. Євграфова Є. Вирішення питань права судом касаційної інстанції (теоретико-практичні аспекти) / Є. Євграфова // Віче. – 2012. – № 6.
9. Батрин С.В. Судова реформа: правовий статус судді-доповідача Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ не відповідає Конституції / С.В. Батрин // Юридическая практика. – 2013. – № 3 (786).

УДК 342.9

СПІВПРАЦЯ ДЕРЖАВНИХ СТРУКТУР У ПРОТИДІЇ МАРНОТРАТНОМУ ВИТРАЧАННЮ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ В УКРАЇНІ

Крамар Р.І.,

к.ю.н., доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Львівський університет бізнесу та права

У статті досліджується сутність взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами у протиборстві з правопорушеннями у сфері паливно-енергетичних ресурсів. На підставі правового аналізу визначається їх значення та даються пропозиції щодо протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів.

Ключові слова: паливно-енергетичні ресурси, органи виконавчої влади, профілактика правопорушень, координація, місцеві державні адміністрації, енергозбереження.

Kramar R.I. / СОТРУДНИЧЕСТВО ГОСУДАРСТВЕННЫХ СТРУКТУР В ПРОТИВОДЕЙСТВИИ РАСТОЧИТЕЛЬНОМУ РАСХОДОВАНИЮ ТОПЛИВНО-ЭНЕРГЕТИЧЕСКИХ РЕСУРСОВ В УКРАИНЕ / Львовский университет бизнеса и права, Украина

В статье исследуется сущность взаимодействия органов исполнительной власти с правоохранительными органами в противодействии правонарушениям в сфере топливно-энергетических ресурсов. На основании правового анализа определяется их значение и даются предложения относительно противодействия расточительному расходованию топливно-энергетических ресурсов.

Ключевые слова: топливно-энергетические ресурсы, органы исполнительной власти, профилактика правонарушений, координация, местные государственные администрации, энергосбережения.

Kramar R.I. / THE COOPERATION OF STATE STRUCTURES IN COUNTERACTION WASTEFUL USE OF FUEL AND ENERGY RESOURCES IN UKRAINE / Lviv University of Business and Law, Ukraine

The article deals with the essence of cooperation of bodies of executive power with law enforcement authorities in opposing with offences in the field of fuel and energy resources. On the basis of legal analysis their value is determined and suggestions are given in relation to counteraction to the wasteful expense of fuel and energy resources.

State industrial policy should define the development strategy of industrial complex state. We need a state program of development of industry which would contain balanced organizational and economic measures aimed at creating an effective structure of the economy, increased investment and innovation, increase competitiveness of industrial products, protection of domestic market and increase export potential.

Special place among the subjects of offences prevention belongs to the internal affairs bodies which carry out not only the special preventive measures, but help other government agencies and public bodies introduce such measures creating favourable conditions and use their possibilities to attract citizens to participate in law enforcement and combating offenses.

There are currently available certain organizational preconditions which can ensure cooperation between executive power with law enforcement agencies of Ukraine. However, it is appropriate to introduce the practice of creating interagency working groups to counteract the wasteful expense of fuel and energy resources.

The main directions of cooperation between executive power with law enforcement agencies in counteraction wasteful use of fuel and energy resources in Ukraine should be: a joint analysis of offenses committed and their development trends; coordinate prevention activities, coordination of joint activities, detection and investigation of offenses; improvement of the legal framework for counteraction infringement in the use of fuel and energy resources.

Key words: fuel and energy resources, organs of executive power, prophylaxis of offences, coordination, local state administrations, energy-savings.

Постановка проблеми. Слід зазначити, що раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів залежить від співпраці спеціалізованих державних структур, на які законодавством безпосередньо покладено функції протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів, з іншими виконавчими органами державної влади, в т.ч. правоохоронними та органами місцевого самоврядування.

Прикладом необхідності такої співпраці є Концепція Загальнодержавної цільової економічної програми розви-

тку промисловості на період до 2020 року, яка спрямована на комплексне вирішення проблем і питань функціонування промислового сектора економіки України [1].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Актуальність проблематики дослідження полягає в тому, що незважаючи на те, що окремі аспекти використання паливно-енергетичних ресурсів досліджувалися І.В. Діяком, М.П. Ковалком, А.М. Новицьким, О.В. Панібрацькою, А.К. Шидловським, П.Ф. Шпаком, Ю.С. Шемшученко,

А.Я Олейниковою, теоретичні та практично-прикладні питання визначення ролі органів виконавчої влади у взаємодії з правоохоронними органами у протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів в Україні досліджено недостатньо, тому існує об'єктивна потреба наукового пошуку в цьому напрямі.

Постановка завдання. У даній публікації пропонується на основі узагальнення теоретичних досліджень та положень чинного законодавства України дослідити сутність взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами у протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів в Україні та визначити проблемні питання у зазначеній сфері.

Виклад основних положень. Державна промислова політика повинна визначати стратегію розвитку промислового комплексу держави. Потрібна державна програма розвитку промисловості, яка б об'єднала у собі збалансовані організаційно-економічні заходи, спрямовані на формування ефективної структури економіки, підвищення рівня інвестиційної та інноваційної діяльності, зростання рівня конкурентоспроможності промислової продукції, захист внутрішнього ринку та нарощування експортного потенціалу країни.

Компетенція місцевих державних адміністрацій визначена ст. 119 Конституції України та Законом України «Про місцеві державні адміністрації» [2]. Відповідно до Закону «Про місцеві державні адміністрації» адміністрації в межах, визначених Конституцією і законами України:

1) здійснюють на відповідних територіях державний контроль за:

- збереженням і раціональним використанням державного майна (п. 1 ст. 16);
- використанням та охороною природних ресурсів (п. 3 ст. 16);
- збереженням житлового фонду (п. 4 ст. 16);
- здійснюють заходи щодо організації правового інформування і виховання населення (п. 4 ст. 26);
- мають право звернутися до власника підприємства, установи, організації чи уповноваженої ним особи з вмотивованим поданням про притягнення до відповідальності їх керівників у разі порушення ними законів (ч. 4 ст. 36).

До таких державних органів належать, насамперед, області, Київська і Севастопольська міські, районні в областях, районні у містах Києві та Севастополі державні адміністрації. Конституція України визначає ці органи виконавчої влади як місцеві державні адміністрації (ст. 118). Вони покликані захищати права і законні інтереси громадян і держави, забезпечувати комплексний соціально-економічний розвиток підпорядкованих їм територій (областей, районів, міст Києва і Севастополя та їх районів) і реалізацію державної політики у визначених законодавством сферах управління [3].

Виходячи з аналізу діяльності органів виконавчої влади, зазначимо, що на них повинні покладатися такі завдання у сфері протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів:

- формування державної політики у зазначеній сфері та контролю за її реалізацією;
- забезпечення взаємодії з територіальними органами Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України;
- створення умов для якісної роботи вказаних органів, надання сприяння у виконанні ними повноважень у межах їхньої компетенції;
- координація інформаційної та пропагандистської роботи з ДАЕЕУ;
- надання інформації територіальним органам ДАЕЕУ про виявлені адміністративні порушення у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів;
- визначення порядку обміну інформацією тощо.

Разом із тим для оптимального виконання цих завдань необхідна координація діяльності органів виконавчої влади на кількох рівнях:

– взаємодія спеціалізованих державних структур, на які законодавством безпосередньо покладено функції протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів, з правоохоронними органами;

– співпраця спеціалізованих державних структур, на які законодавством безпосередньо покладено функції протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів, з іншими виконавчими органами державної влади;

– взаємодія інших виконавчих органів державної влади між собою.

Не можна не погодитись з О. Андреевою в тому, що в профілактичній діяльності «бажаного результату можна досягти лише за умови, що в ній беруть участь усі суспільні інституції, всі ланки державного механізму» [4, с. 10]. Тому вказана дослідниця виділяла низку форм взаємодії правоохоронних органів з іншими органами, місцевими органами виконавчої влади та самоврядування:

- обмін інформацією;
- спільний аналіз стану порушення прав і прогнозування тенденцій її розвитку;
- спільна розробка і реалізація регіональних програм профілактики правопорушень;
- координація профілактичної діяльності;
- узгодження планів спільних дій за надзвичайних обставин;
- створення об'єднаних штабів [4, с. 16].

Серед суб'єктів профілактики правопорушень особливе місце належить саме органам внутрішніх справ, які не тільки самі здійснюють спеціальні профілактичні заходи, а й забезпечують проведення таких заходів іншими державними органами та громадськими формуваннями, створюють для їхньої діяльності найбільш сприятливі умови та використовують їхні можливості, залучають громадян до участі в охороні правопорядку та боротьбі з правопорушеннями. Саме у сфері профілактики правопорушень якнайповніше розкриваються соціальні функції органів внутрішніх справ [4, с. 3].

На МВС України за підслідністю покладено розкриття злочину, передбаченого статтею 188-1 Кримінального кодексу України «Викрадення електричної або теплової енергії шляхом її самовільного використання» [5, с. 78], який є спорідненим із проступком, передбаченим ст. 98 КУпАП. Міністерство внутрішніх справ (зокрема, Департамент Державної служби боротьби з економічною злочинністю МВС України) розслідує значну кількість кримінальних справ, де об'єктом посягання виступають економічні відносини у паливно-енергетичному комплексі.

Доцільно б було детальніше зупинитися на можливих напрямках взаємодії саме органів поліції з виконавчими органами. Серед завдань, які виконує поліція, слід назвати протидію злочинності (поряд із забезпеченням публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги) (ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію»). Згідно зі ст. 5 даного закону поліція у процесі своєї діяльності взаємодіє з органами правопорядку та іншими органами державної влади, а також органами місцевого самоврядування відповідно до закону та інших нормативно-правових актів. [6].

Разом із тим однією з проблем залучення представників МВС України до вирішення вказаних завдань є відсутність відповідної нормативно-правової бази, подібної до тої, якою користуються органи державної виконавчої служби Міністерства юстиції України.

Зокрема, питаннями раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів тією чи іншою мірою опікуються такі спеціалізовані вищі державні установи, як Міністерство енергетики та вугільної промисловості України, Міністерство регіонального розвитку, будівни-

цтва та житлово-комунального господарства України, Міністерство інфраструктури України та Міністерство екології та природних ресурсів України.

Крім того, чинне законодавство передбачає можливість для співпраці згаданих міністерств. Зокрема, відповідно до чинних положень про діяльність Міністерства енергетики та вугільної промисловості, інфраструктури, екології та природних ресурсів України, будівництва та житлово-комунального господарства України, а також внутрішніх справ зазначені структури під час виконання покладених на них функцій взаємодіють з іншими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, відповідними органами інших держав та міжнародними організаціями, в разі потреби видають разом з іншими центральними і місцевими органами виконавчої влади спільні акти.

На даний час наявні певні організаційні передумови щодо забезпечення взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами України. Разом із тим доцільним є запровадження практики створення міжвідомчих робочих груп з метою протидії марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів; пропонуємо унормувати їх шляхом прийняття Кабінетом Міністрів України Правил взаємодії вищих органів державної влади України у сфері запобігання марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів в Україні.

Таким чином, проблемними питаннями для забезпечення ефективної взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами щодо протидії марнотратному використанню паливно-енергетичних ресурсів в Україні є:

- відсутність нормативно-правової бази щодо взаємодії органів внутрішніх справ, прокуратури, місцевих державних адміністрацій тощо у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів;
- завантаженість згаданих вище правоохоронних органів боротьбою з економічною злочинністю у паливно-енергетичному комплексі, що не дає змоги їм відповідним

чином налагодити роботу з метою недопущення марнотратного витрачання паливно-енергетичних ресурсів;

- низький рівень відповідальності за порушення у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів, у зв'язку з чим спостерігається певною мірою зневажливе відношення до необхідності дотримання законності.

Основними напрямками взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами у протидії марнотратному використанню паливно-енергетичних ресурсів в Україні, на нашу думку, мають бути:

- спільний аналіз вчинених правопорушень і тенденцій їх розвитку;
- координація профілактичної діяльності, узгодження спільних заходів;
- обмін інформацією з метою виявлення, припинення, розкриття та розслідування правопорушень;
- удосконалення правової бази щодо протидії порушенням у сфері використання паливно-енергетичних ресурсів.

Висновки. З урахуванням викладеного, з метою забезпечення взаємодії органів виконавчої влади з правоохоронними органами у протидії марнотратному використанню паливно-енергетичних ресурсів в Україні пропонується:

- утворення спільної робочої групи на базі Державного агентства з енергоефективності та енергозбереження України, до якої мають увійти представники останнього, Державної інспекції з енергозбереження, Міністерств внутрішніх справ, енергетики та вугільної промисловості, інфраструктури, екології та природних ресурсів, регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
- прийняття Кабінетом Міністрів України Правил взаємодії вищих органів державної влади України у сфері запобігання марнотратному витрачання паливно-енергетичних ресурсів в Україні, що надало б можливість регламентації спільної діяльності й взаємодії у сфері протидії марнотратному використанню паливно-енергетичних ресурсів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про схвалення Концепції Загальнодержавної цільової економічної програми розвитку промисловості на період до 2020 року : Постанова Кабінету Міністрів України від 17.07.2013 № 603-р [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/603-2013-p>
2. Про місцеві державні адміністрації : Закон України від 09.04.1999 № 586-XIV // Відомості Верховної Ради України, 1999. – № 20–21. – Ст. 190.
3. Колпаков В.К. Адміністративне право України : підручник [Електронний ресурс] / В. Колпаков. – К. : Юрінком Інтер, 2000. – 736 с. – Режим доступу : <http://arelyasia.org.ua/node/2406>
4. Андреева О.Б. Діяльність органів внутрішніх справ по профілактиці правопорушень в сучасних умовах : автореф. дис на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право» / Андреева Ольга Борисівна. – Х., 1999. – 22 с.
5. Кримінальний кодекс України: чинне законодавство зі змінами та допов. на 10 серпня 2015 року. – К.: Алерта, 2015. – 200 с.
6. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/580-19/page>